

MRF 2023.261

Vestre Landsrets dom af 10. oktober 2023, 3. afd., sag S-0095-23
(Erik P. Bentzen, Hanne Aagaard og Karen Laursen (kst.))

Anklagemyndigheden mod T (adv. Birgitte Nygaard Christensen)

Tvangsbøder pålagt i 2014 for manglende efterkommelse af påbud om udskiftning af plastikvinduer til trævinduer forhøjet fra 500 kr. til 1.500 kr. ugentligt. Der kunne ikke ske fornyet prøvelse af påbuddets lovlighed. Påstand om fastsættelse af forvandlingsstraf ikke taget til følge.

Sagen omhandlede udskiftning af trævinduer med plastikvinduer på T's udlejningsejendom beliggende i det indre Christiansfeld. I 2009 stadfæstede Naturklagenævnet Kolding Kommunes afslag på dispensation fra lokalplan 1.132, der bl.a. bestemte, at vinduer i byens ejendomme skulle udføres i træ. Herefter meddelte kommunen i oktober 2010 påbud til T om at udskifte plastikvinduerne til trævinduer inden februar 2011. Da T ikke efterkom påbuddet, blev der rejst straffesag, hvor Retten i Kolding i februar 2013 idømte T en bøde på 10.000 kr. og ugentlige tvangsbøder på 500 kr., hvis påbuddet ikke blev efterkommet inden den 1. august 2013. T ankede dommen til Vestre Landsret, der i januar 2014 stadfæstede byrettens dom således, at fristen for at efterkomme påbuddet blev forlænget til den 1. april 2014. Da T fortsat ikke efterkom påbuddet, men betalte tvangsbøderne løbende, som de forfaldt, anmodede anklagemyndigheden i juni 2021 byretten om at forhøje tvangsbøderne til 2.000 kr. pr. uge og om at fastsætte forvandlingsstraf for tvangsbøderne. T gjorde heroverfor gældende, at tvangsbøderne skulle bortfalde, idet T navnlig anførte, at lokalplan 1.132 i april 2013 var blevet ophævet og erstattet af en ny lokalplan, og at kommunen endnu ikke havde taget stilling til, om der kunne gives dispensation fra den nye lokalplan. Byretten bemærkede, at også den nye lokalplan indeholdt et krav om, at vinduer skulle udføres i træ, og da påbuddet fra 2010 ikke i øvrigt fandtes at være uklart, tog byretten ikke T's påstand om tvangsbødernes bortfald til følge. Byretten imødekom herefter anklagemyndighedens påstand om forhøjelse af tvangsbøderne til 2.000 kr. ugentligt, men tog ikke påstanden om forvandlingsstraf til følge,

idet byretten bemærkede, at da tvangsbøderne først ville forfalde til betaling løbende, hvis T ikke efterkom påbuddet inden for den af retten fastsatte frist, var størrelsen af den samlede bøde, der eventuelt skulle betales, på nuværende tidspunkt ukendt. T ankede dommen til landsretten, hvor anklagemyndigheden gentog påstanden om forvandlingsstraf. Landsretten bemærkede, at spørgsmålet om lovligheden af kommunens påbud fra 2010 blev afgjort ved landsrettens dom fra januar 2014, og at der ikke under en sag om forhøjelse af tvangsbøderne på ny kunne tage stilling til lovligheden af påbuddet. Det forhold, at lokalplan 1.132 i april 2013 var blevet ophævet og afløst af en ny lokalplan, der ud over kravet om, at vinduer skulle udføres i træ, indeholdt yderligere krav til udformningen af vinduer, kunne ikke føre til et andet resultat. Det samme gjaldt det forhold, at T i april 2022 havde søgt om lovliggørende dispensation under henvisning til den nye lokalplan, og at T nu var i dialog med kommunen om den nærmere udskiftning af vinduerne. Med henvisning til, at der var gået næsten ni år siden landsrettens tidligere dom, og at T løbende havde betalt tvangsbøderne, uden at dette havde været et tilstrækkeligt incitament for ham til at efterkomme påbuddet, forhøjede landsretten tvangsbøderne til 1.500 kr. pr. uge med virkning fra den 1. februar 2024. Med disse ændringer blev byrettens dom stadfæstet, idet landsretten tiltrådte, at der ikke blev fastsat forvandlingsstraf, med henvisning til byrettens begrundelse og til § 17 i lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m.m., der hjemler forvandlingsstraf for forfaldne tvangsbøder, som hverken er betalt eller indkommer gennem inddrivelse.

Kommentar: Landsretten fastslog – i modsætning til byretten, men i overensstemmelse med **MRF 2021.288 V** og **MRF 2023.21/4 V** – at der under en sag om forhøjelse af tvangsbøder for manglende efterkommelse af et påbud ikke kan ske fornyet prøvelse af påbuddets lovlighed. Anderledes derimod **TfK 2003.605 V**, hvor tiltalte dog tillige blev straffet på ny for at undlade at efterkomme et påbud

MRF 2023.261

*efter byggeloven. Den principielle begrundelse for, at der ikke kan ske fornyet prøvelse i disse tilfælde, er, at den tidligere dom om idømmelse af tvangsbøder har fået retskraft, og at en fornyet prøvelse derfor forudsætter, at dommen genoptages efter reglerne i retsplejelovens kapitel 86. Af samme grund havde landsretten heller ikke mulighed for at tage stilling til, om der er den fornødne planlægningsmæssige begrundelse for en lokalplanbestemmelse om, at vinduer kun må udføres i træ, jf. **MRF 2023.142 B** og **MRF 2021.214 B**, hvor der i begge sager skete frifindelse. I sagen fra Christiansfeld, hvor der var tale om et ulovligt forhold ved en udlejningsejendom, er det ikke utænkeligt, at tiltalte siden 2014 havde overvæltet tvangsbøderne på lejerne gennem lejeindtægterne og dermed kunne undlade at efterkomme påbuddet. I lyset heraf er det velbegrundet, at tvangsbøderne blev forhøjet.*

Udskrift af dombogen

DOM

afsagt den 2. januar 2023

Retten nr. 3-4451/2021

Politiets nr. [REDACTED]

Anklagemyndigheden

mod

T

født den ...

Anklageskrift er modtaget den 14. juni 2021.

T er tiltalt med påstand om **forhøjelse af tvangsbøder**, idet tiltalte ved Vestre Landsrets dom af 16. januar 2014 blev idømt ugentlige tvangsbøder på 500 kr. for overtrædelse af planlovens § 64, stk. 1, nr. 4, jf. § 18, ved at have undladt at efterkomme Kolding Kommunes påbud af 21. oktober 2010 om at udskifte plastikvinduer til trævinduer på ejendommen [REDACTED] Christiansfeld, inden den 18. februar 2011. Fristen blev ved Vestre Landsrets dom af 16. januar 2014 fastsat til 1. april 2014.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om, at de ved Vestre Landsrets dom af 16. januar 2014 idømte tvangsbøder forhøjes til 2.000 kr. pr. påbegyndt uge.

Anklagemyndigheden har desuden påstået, at der fastsættes forvandlingsstraf for tvangsbøderne.

Tiltalte har påstået, at tvangsbøderne skal bortfalde, principalt med virkning fra 1. januar 2014, subsidiært fra den 21. april 2022 og mere subsidiært fra rettens dom.

Sagens oplysninger

Der er afgivet forklaring af tiltalte og af vidnet A, Kolding Kommune By - og Udviklingsforvaltningen.

T har forklaret, at han stadig ejer ejendommen [REDACTED] i Christiansfeld, Kolding Kommune. Det er en udlejningsejendom. Han kan bekræfte, at han ved Vestre Landsrets dom i 2014 fik en bødestraf og

tvangsbøder. Han kan også bekræfte, at tvangsbøderne siden april 2014 er blevet opkrævet af politiet. Han har betalt via Gældsstyrelsen. Alt er betalt.

Vinduerne er ikke blevet udskiftet til trævinduer. Det vil koste over en halv million at skifte dem. Det er en større omgang med 32 vinduer. Alt skal ryddes, og der bor familier med børn i ejendommen. Hans økonomi har ikke været til at foretage udskiftningen. Han har efterhånden betalt et par hundrede tusinde i tvangsbøder. Han betaler efterhånden, som de forfalder.

Efter landsrettens dom har der ikke, som han husker det, været yderligere dialog mellem ham og Kolding Kommune. Han kan i hvert fald ikke komme i tanke om, at der skulle have været noget. Han kan bekræfte, at der i april i år blev søgt om lovliggørende dispensation vedrørende vinduerne, så plastvinduerne kan blive. Han har ikke fået svar fra kommunen på ansøgningen. Han har fået aktindsigt.

Baggrunden for, at han valgte de pågældende vinduer til sin ejendom, var, at huset, der er over 100 år gammelt, trængte til en totalrenovering, da han købte det. Han kiggede ikke på lokalplanen, men på de andre huse i området. De havde mørke rammer med store ruder. På loftet lå gamle forsatsruder. Han indkøbte plastvinduer i samme stil som de gamle forsatsruder og satte dem i. Det var vigtigt for ham, at det var samme stil som den gamle. Han er selv uddannet tømrer og ved, at træ skal behandles igen og igen. Plast er vedligeholdelsesfrit og holder sig pænt altid. Man skal helt tæt på for at se, at det er plastik. Plastvinduer fås i mange forskellige udformninger.

Han kan bekræfte, at fotoet bilag C viser hans ejendom. Det var ikke billige vinduer, han købte. De var dyrere end trævinduer. Det er stadig hans opfattelse, at huset fortsat syner som den gamle stil.

A har forklaret, at han er ansat i by og udviklingsforvaltningen i Kolding Kommune. Han er bygningskonstruktør. Han tager sig af alverdens ting og sager. Han har arbejdet med området byggeri o.s.v. siden 1990. Det er rigtigt, at N tidligere har været involveret i sagen, men hun er ikke hos dem

De fører løbende kontrol med, om vinduerne er blevet skiftet, og han kan bekræfte, at det ikke er tilfældet. Han har fulgt ejendommen i mange år. Han er klar over, at T's advokat i april har søgt om lovliggørende dispensation. Han har netop i sidste uge skrevet, at der desværre er sket en fejl i den forbindelse, idet man kun fik registreret og svaret på aktindsigtsansøgningen. Der er derfor i torsdags sendt afslag på genoptagelsesansøgningen. Foreholdt at der ikke er søgt om genoptagelse, men at der er indleveret en ny dispensationsansøgning med baggrund i, at der er vedtaget en ny lokalplan for området, kunne han ikke umiddelbart svare på, om der er taget stilling til ansøgningen som en genoptagelsesansøgning eller en ny dispensationsansøgning. Han tror, at det var et afslag på dispensationsansøgningen, han skrev i sidste uge. Der er ikke sendt et udkast

til afgørelse til advokaten, før afgørelsen blev truffet. Han ved ikke, hvorfor det er sket sådan.

Det er rigtigt, at der er sket en ændring af lokalplanen i området. Den er blevet væsentligt skærpet, fordi Christiansfeld er blevet UNESCO-by, hvilket stiller helt andre krav til, hvordan man ser på byen som sådan. Generelt er der meget mere opmærksomhed på, hvordan man bibeholder byen i den oprindelige karakter. Ændringen af lokalplanen siden påbuddet gør således ikke nogen forskel. Lokalplanen blev ændret for at støtte optagelsen på UNESCOs liste. Der stilles rigtig store krav for at få denne optagelse.

Han kan bekræfte, at det af den nugældende lokalplan for området ... fremgår, at vinduer skal udføres som hvidmalede af træ. Vinduer i nybyggeri og bygninger markeret som moderne bygninger på kortbilag 11 kan desuden udføres som træ/alu. Han kan også bekræfte, at det af ... fremgår, at vinduer der udskiftes, skal udføres som trævinduer med originale formater og sprosseinddelinger i overensstemmelse med husets oprindelige stilpræg.

Set med deres øjne er det meget afgørende, at materialet skal være træ. Plast ældes ikke. Et malet trævindue får en helt anden karakter og udtryk over tid, og det er grunden til kravet.

I Christiansfeld er det særligt, at der i mange huse sidder vinduer, der er over 200 år gamle. Selv om det er en gammel by, står den ikke helt stille, men der er planlagt for, hvordan man må gøre i de områder.

Brede trærammer med store vinduesflader vil i princippet være i overensstemmelse med lokalplanen. Der står ikke andet, end at det skal være malet træ. Dog står der også, at de skal have samme stil som tidligere. Normalt vil man derfor ikke sige ja til rammer på f.eks. 10 centimeters bredde, da det vil falde uden for den oprindelige stil. Oprindeligt sad der en helt anden type vinduer i ejendommen end de dannebrogsvinduer, der er der i dag. Huset er oprindelig i tysk byggestil. Når de skal godkende nye vinduer, kigger de på, om vinduerne passer ind. Her blev de overhalet indenom af T , fordi han selv har sat dannebrogsvinduer i. Var det ikke sket, ville de have arbejdet med ham om valget som med andre. Hullerne i huset er, som de altid har været, men udtrykket er meget anderledes end oprindeligt. Hvis der i dag bliver sat trævinduer i i samme udformning som dem af plast, vil det være i strid med lokalplanen.

Bundglaslister i aluminium godkender man ikke i nye vinduer. Det er ikke i overensstemmelse med lokalplanen. Det skal være kitfæstede vinduer.

Af Kolding Kommunes afgørelse af 21. oktober 2010 fremgår blandt andet:

"Påbud om udskiftning af plastikvinduer til trævinduer i ejendommen [redacted], Christiansfeld, beliggende [redacted] i Christiansfeld

Kommunen har ved besigtigelse i Christiansfeld den 1. oktober 2010 konstateret, at de isatte plastikvinduer i ejendommen [REDACTED] endnu ikke er udskiftet til trævinduer.

Kolding Kommune udsendte den 10. september 2010 et varsel om påbud og partshøring vedrørende udskiftning af plastikvinduer i ovennævnte ejendom.

Kommunen modtog inden partshøringens afslutning en udtalelse fra dig i brev af 27. september 2010. Heri skriver du blandt andet;

- at der er plastikvinduer i naboejendommene og henviser til "lighedsgrundsætningen i kommunejura",
- at det "kun" er materialet, der ikke kan godkendes,
- at du ønsker at udnytte ejendommens loftrum til en lejlighed.

På baggrund af ovenstående bemærkninger oplyser vi at:

Kommunen er bekendt med, at der er plastikvinduer i området, men understreger, at pågældende plastikvinduer ikke er godkendt efter vedtagelse af gældende lokalplan ... for det indre Christiansfeld, som din ejendom [REDACTED] er omfattet af.

Vi kan desuden meddele, at kommunen ikke har meddelt tilladelse til plastikvinduer i andre ejendomme indenfor området for gældende lokalplan

Vedrørende materialet kan kommunen hertil bekræfte, at det er korrekt, at det kun er materialet, der ikke er godkendt.

Med hensyn til udnyttelse af loftsrum, har en forespørgsel herom allerede været behandlet i forvaltningen. Såfremt der er kommet nye aspekter til sagen, kan ny ansøgning fremsendes til kommunen, der i så fald vil behandle ansøgningen i en separat sag.

Sammenfattende vurderer kommunen, at der i din udtalelse ikke er argumenter, der ændrer kommunens afgørelse om, at plastikvinderne skal udskiftes til trævinduer.

Afgørelse

Kommunen påbyder dig hermed at udskifte plastikvinderne til trævinduer med frist til 18. februar 2011.

Såfremt du ikke efterkommer påbuddet inden den 18. februar 2011, vil sagen blive politianmeldt.

En politianmeldelse betyder, at der kan blive tale om tvangsbøder med videre jævnfør planlovens § 63 og § 64, der er citeret bagerst i dette brev:

For at bringe det ulovlige forhold til ophør skal der ske følgende:
Plastikvinduerne skal udskiftes til trævinduer.
Trævinduerne skal være isat senest den 18. februar 2011.
De allerede godkendte vinduer kan isættes.
..."

Af Retten i Koldings dom af 26. februar 2013 fremgår:

"Retten's begrundelse og afgørelse

I sin afgørelse af 19. marts 2009 stadfæstede Naturklagenævnet Kolding Kommunes afslag på dispensation til tiltalte fra lokalplan ... for det indre Christiansfeld til isætning af plastikvinduer i ejendommen. Naturklagenævnet anførte bl.a., at Kolding Kommune ikke havde udsat tiltalte for en usaglig forskelsbehandling.

Tiltalte fik den 21. oktober 2010 et påbud om inden den 18. februar 2011 at udskifte de plastikvinduer, som han havde sat i sin ejendom, med trævinduer. Påbuddet var udstedt som en følge af, at tiltalte i strid med lokalplan ... havde sat vinduer med plastikrammer i sin ejendom. Tiltalte har ikke efterkommet påbuddet, og retten finder som Naturklagenævnet, at det ikke er sandsynliggjort, at tiltalte har været udsat for en usaglig forskelsbehandling, derved at Kolding Kommune ikke efter, at han havde isat vinduerne, ville meddele ham dispensation til at isætte vinduer med plastikrammer. Retten skal i den forbindelse særligt bemærke, at den tilladelse, som Kolding Kommune meddelte en anden borger den 13. januar 2011 vedrørte en bundglasliste af aluminium, som ikke er synlig udefra, og som derfor ikke er sammenlignelig med en hel vinduesramme af plastik. Retten finder det heller ikke, efter de oplysninger som foreligger, sandsynliggjort, at de ejendomme, som tiltaltes advokat nævner i sit brev til Kolding Kommune den 7. september 2009, har fået en dispensation efter den gældende lokalplan. Da tiltalte ikke har efterkommet påbuddet om at udskifte plastikvinduerne med trævinduer, har han gjort sig skyldig som anført i anklageskriftet.

Tiltalte straffes med en bøde på 10.000 kr., jf. planlovens § 64, stk. 1, nr. 4, jf. § 18. Retten har ved fastsættelsen af bødens størrelse lagt vægt på, at tiltalte har tilsidesat en klar og udtrykkelig bestemmelse i lokalplanen.

Retten finder endvidere, at tiltalte i medfør af retsplejelovens § 997, stk. 3, under tvang af ugentlige bøder på 500 kr. skal tilpligtes at efterkomme Kolding Kommunes påbud af 21. oktober 2010. Efter en samlet vurdering af sagens betydning og tiltaltes forhold finder retten efter omstændighederne, at den første tvangsbøde først forfalder til betaling den 1. august 2013, hvis tiltalte ikke senest den dag har udskiftet vin-

duerne som påbudt."

Af Vestre Landsrets dom af 16. januar 2014 fremgår:

"Landsrettens begrundelse og resultat

Det fremgår af lokalplan ... for det indre Christiansfeld, at lokalplanen har til formål at sikre, at der kan ske en tilbageføring af nyere tids uhensigtsmæssige ændringer af by og byrum. Dette sker ved, at der i lokalplanen fastsættes præcise retningslinier og bestemmelser for bevaring, retablering og fornyelse. Det er derfor uden betydning for afgørelsen af spørgsmålet, om kommunen ved afslaget på dispensation har tilsidesat den forvaltningsretlige lighedsgrundsætning, at det er påvist, at der under et tidligere gældende plangrundlag er meddelt dispensation til plastikvinduer mod gården. Det kan heller ikke tillægges betydning, at der i et tilfælde er givet tilladelse til vinduer med glasbunliste af aluminium, eller at der i medfør af den nugældende lokalplan er isat trævinduer med aluminiumsbeklædning og døre i en nyere bygning. Den omstændighed, at der nu i ejendomme omfattet af lokalplanen i flere tilfælde er konstateret plastikvinduer, som ikke er godkendt af kommunen, og som kommunen endnu ikke har taget skridt til at bringe i overensstemmelse med lokalplanens bestemmelser, kan heller ikke tillægges betydning ved afgørelse af spørgsmålet. Det er oplyst, at der ikke af Kolding Kommune i noget tilfælde er givet dispensation til isættelse af plastikvinduer. Der er derfor ikke grundlag for at statuere, at kommunen ved sit afslag på dispensationsansøgningen har tilsidesat den forvaltningsretlige lighedsgrundsætning.

Lokalplan ... blev efter vedtagelsen den 19. december 2006 offentliggjort den 6. februar 2007 og tinglyst den 3. maj 2007 på ejendommen kort tid efter tinglysning af skødet til tiltalte, men den hidtil gældende lokalplan ... indeholdt ligeledes et krav om, at vinduer skulle være af træ. Tiltalte burde derfor i forbindelse med erhvervelsen være blevet bekendt med lokalplanens krav til vinduer. Spørgsmålet om værdispild må endvidere afgøres på grundlag af værdien af de plastikvinduer, der er isat, og ikke på grundlag af omkostningerne ved at isætte vinduer af træ. Det kan på denne baggrund ikke anses for et uforholdsmæssigt værdispild at kræve lokalplanens krav overholdt.

Det tiltrædes derfor også efter bevisførelsen for landsretten, at tiltalte er fundet skyldig som sket, og der er ikke grundlag for at lade den forskyldte straf bortfalde i medfør af straffelovens § 83.

Bødestraffen og bestemmelsen om tvangsbøder er passende fastsat.

Landsretten stadfæster derfor dommen således, at fristen for at efterkomme påbuddet fastsættes til den 1. april 2014."

Synspunkter

Anklagemyndigheden har til støtte for påstanden om forhøjelse af tvangsbøderne anført, at Vestre Landsrets dom af 16. januar 2014 står ved magt. T ejer fortsat ejendommen, og han har efter sin forklaring betalt tvangsbøderne. Vestre Landsret har allerede taget stilling til spørgsmålet om værdispild og spørgsmålet om, hvorvidt Kolding Kommune har handlet i strid med lighedsgrundsætningen. Lokalplanen tillod ikke dengang og tillader fortsat ikke plastvinduer. T er ikke blevet stillet i udsigt, at han kunne få godkendt vinduerne. Retsstillingen er derfor fortsat den samme. Påbuddet er gennemprøvet af både byretten og landsretten ved den oprindelige straffesag. Begge er nået frem til, at det var lovligt. Der kan derfor ikke nu stilles spørgsmål ved retskraften af Vestre Landsrets dom. Det er ikke uklart, om det var et lovligt påbud. Plast er hverken tilladt efter den gamle eller den nuværende lokalplan. Også da T erhvervede ejendommen, var der krav om, at vinduer skulle være af træ. Der er derfor ikke kommet noget frem, der gør, at grundlaget for sagen er ændret.

Der er sket overtrædelse af påbuddet, og der er forsøgt med tvangsbøder på 500 kr., hvilket øjensynligt ikke har været et tilstrækkeligt incitament til at få bragt sagen i orden. Om forhøjelsen af tvangsbøder vedrørende en tidligere pådømt sag henvises til afgørelsen trykt i TfK2014.631. Derfor påstår anklagemyndigheden, at tvangsbøderne forhøjes til 2.000 kr. pr. påbegyndt uge, indtil T har efterkommet påbuddet fra 2010. Fristen foreslås fastsat til den 1. april 2023. Der påstås endvidere efter rettens nærmere bestemmelse fastsat forvandlingsstraf for tvangsbøderne.

Tiltalte har til støtte for påstanden om, at tvangsbøderne skal ophæves, blandt andet anført, at grundlaget for sagen og tvangsbøderne er den gamle lokalplan ..., overtrædelsen af denne samt påbuddet fra 2010. Grundlaget for strafbarheden er planlovens § 64, stk. 1, nr. 4.

Efter vidnet A's forklaring vil en 1:1 omskiftning af vinduerne til træ ikke være nok; det vil stadig være i strid med lokalplanen. Der er tale om en ny oplysning, da det fremgår af påbuddet, at det eneste, der var galt med vinduerne, var materialevalget. Påbuddet er på denne baggrund uklart, da T ikke kan indrette sig i overensstemmelse med det. Indretning efter påbuddet kan således potentielt være en ny overtrædelse. For at håndhæve et påbud, skal der være aktualitet i påbuddet. Det er der ikke, da det ikke har grundlag i en gældende lokalplan. Strafbarhed skal således have hjemmel i gældende lov og i gældende lokalplan. Kommunen ville ikke i dag kunne udstede et påbud på baggrund af lokalplan ... Det ville være ulovligt og ugyldigt. Når kravet ikke længere kan håndhæves, er der ikke længere et grundlag for bøden. Og når strafansvaret er bortfaldet, er der heller ikke længere et grundlag for tvangsbøderne. Tvangsbøderne bør derfor ophæves, principalt fra vedtagelsen af den gældende lokalplan, subsidiært fra

dispensationsansøgningen, mere subsidiært fra rettens dom i nærværende sag.

Det gøres således gældende, at Vestre Landsrets dom fra 2014 ikke har retskraft i forhold til det, der foreligger i dag. Der er nye forhold; et grundlag der ikke tidligere er prøvet. Byretssagen blev afgjort inden vedtagelse af den nye lokalplan. Den henviser klart til den gamle lokalplan. Vestre Landsrets dom er afsagt efter, at den nye lokalplan blev vedtaget, men uden at man har prøvet sagen i forhold til den nye lokalplan. Den nye lokalplan er overhovedet ikke nævnt. De tidligere domme behandlede alene lighedsgrundsætningen og værdispildsbetragtningerne. Ophævelsen af lokalplan ... blev ikke behandlet. Det gjorde dispensation efter den nye lokalplan heller ikke. Endelig er heller ikke det konkrete om materialevalg blevet prøvet; herunder proportionalitet og saglighed for kravet om trævinduer. Når man ikke kan se forskel på plast- og trævinduer, gøres det gældende, at det er tvivlsomt, om det overhovedet er lovligt at indsætte et krav om træ i lokalplanen. Kommunen er nærmest til at bære ansvaret for, at der bliver fulgt op på de påbud, man har givet efter en ikke længere gældende lokalplan. Havde landsretten taget stilling til dette, var dommen ikke faldet ud på den måde. Da der herefter kun er to muligheder; enten retlig lovgivning eller et nyt påbud, skal tvangsbøderne ophæves for nuværende.

Der er aldrig tidligere på baggrund af den gældende lokalplan behandlet en dispensationsansøgning. Kommunen *skal* behandle ansøgningen. Hvis det, der er givet afslag på, er genoptagelse, er der stadig ikke truffet afgørelse om dispensationsansøgningen. Når der træffes afgørelse om ansøgningen, vil der desuden være mulighed for at påklage denne. Kommunen skal foretage en konkret vurdering og inddrage alle relevante forhold fra lokalplanen i sin vurdering af dispensationsansøgningen. Uklarheden om, hvorvidt der overhovedet lovligt kan gives afslag på dispensation gør også, at tvangsbøderne skal ophæves. Efter vidnets forklaring i sagen er påbuddet faktisk ulovligt.

Retten's begrundelse og afgørelse

Bestemmelsen om vinduer i den nu ophævede lokalplan ... lød, at vinduer og døre kun må udføres i træ og behandles med dækkende malingstype i farverne hvid eller lys grå. Af den nugældende lokalplan ... fremgår, at vinduer der udskiftes, skal udføres som trævinduer med originale formater og sprosseinddelinger i overensstemmelse med husets oprindelige stilpræg.

Såvel den ophævede lokalplan ... som den nugældende ... fastlægger således i lighed med lokalplan ... , der var gældende, da tiltalte købte ejendommen, at vinduer skal udføres i træ. Der har således på intet tidspunkt været uklarhed om kravet til materialevalg.

Af Kolding Kommunes påbud fra den 21. oktober 2010 fremgår, at "de allerede godkendte vinduer kan isættes". Uanset vidnet A's oplys-

ning om, at trævinduer i samme stil som de isatte plastvinduer ikke vil være i overensstemmelse med lokalplanen, kan det herefter ikke lægges til grund, at påbuddet er uklart og af denne grund ikke længere gyldigt. Ændringen af lokalplanen medfører derfor ikke, at grundlaget for tvangsbøderne er bortfaldet.

Tiltalte har i foråret 2022 på ny søgt om lovliggørende dispensation under henvisning til, at der med vedtagelsen af ny lokalplan for området foreligger nye omstændigheder. Det kan efter det foreliggende ikke lægges til grund, at Kolding Kommune har truffet afgørelse om ansøgningen. Efter det ovenfor anførte, og når henses til begrundelsen for den nye dispensationsansøgning, kan dette forhold imidlertid heller ikke føre til, at påbuddet fra 2010 ikke længere kan håndhæves med den virkning, at tvangsbøderne skal bortfalde.

Retten tager herefter ikke tiltaltes påstand om tvangsbødernes bortfald til følge.

Henset til at der er gået næsten ni år siden landsrettens dom i sagen, og at tiltalte efter det af ham forklarede har betalt de pålagte tvangsbøder efterhånden som de er blevet opkrævet, uden at dette har været et tilstrækkeligt incitament for ham til at efterkomme påbuddet, finder retten, at der er grundlag for den firedobling af tvangsbøderne, som anklagemyndigheden har påstået. Retten fastsætter i den forbindelse en ny frist for tiltalte til at efterkomme påbuddet, før de forhøjede tvangsbøder forfalder. Fristen fastsættes som nedenfor bestemt.

Anklagemyndigheden har ikke anført noget nærmere til støtte for synspunktet om, at der ved idømmelsen af tvangsbøder skal fastsættes forvandlingsstraf. Retten bemærker, at bøderne først forfalder til betaling løbende, hvis domfældte ikke efterkommer påbuddet af 21. oktober 2010 inden for den af retten fastsatte frist. Størrelsen af den samlede bøde, der eventuelt skal betales, er derfor på nuværende tidspunkt ukendt. Retten tager derfor ikke påstanden om fastsættelse af forvandlingsstraf til følge.

Thi kendes for ret:

Tvangsbøderne, som tiltalte ved Vestre Landsrets dom af 16. januar 2014 blev idømt, forhøjes med virkning fra den 1. maj 2023 til 2.000 kr. pr. påbegyndt uge, indtil tiltalte har efterkommet Kolding Kommunes påbud af 21. oktober 2010.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

Julie Nymark Breum
retsassessor

/jkc/mnn

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Kolding, den 3. januar 2023

Katrine Kjær Boisen
elev

DOM

afsagt den 10. oktober 2023 af Vestre Landsrets 3. afdeling (dommerne Erik P. Bentzen, Hanne Aagaard og Karen Laursen (kst.)) i ankesag

V.L. S-0095-23

Anklagemyndigheden

mod

T

født den ...

(advokat Birgitte Nygaard Christensen, Aarhus)

Retten i Kolding har den 2. januar 2023 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. 3-4451/2021).

Påstande

Tiltalte, T har nedlagt påstand om, at tvangsbøderne skal bortfalde med virkning fra den 1. april 2014, subsidiært fra den 21. april 2022, mere subsidiært fra et senere tidspunkt. Tiltalte har subsidiært påstået frifindelse for forhøjelse af tvangsbøderne, mere subsidiært at forhøjelsen først skal ske fra ultimo 2024.

Anklagemyndigheden har påstået skærpelse, således at der fastsættes en forvandlingsstraf for eventuelle ubetalte tvangsbøder.

Supplerende oplysninger

Der er for landsretten fremlagt kopi af mailkorrespondance mellem Kolding Kommune og tiltalte og dennes advokat i perioden fra 19. december 2022 til 2. oktober 2023.

Forklaringer

Tiltalte og vidnet A har for landsretten i det væsentlige forklaret som i 1. instans.

Tiltalte har supplerende forklaret, at han stadig ikke har skiftet vinduerne, da han ikke har haft råd til det. Han er i dialog med Kolding Kommune og vil søge kommunen om økonomisk tilskud til udskiftningen. Planen er, at han vil udskifte vinduerne i løbet af 2024, og at vinduerne skal laves, som kommunen ønsker det. Da han købte ejendommen, var han ikke klar over, at der var et krav om vinduer af træ. På et tidspunkt betalte han ikke tvangsbøderne, men så blev der foretaget gældsinddrivelse, og nu har han betalt alle forfaldne tvangsbøder. Han mener, at lejerne i ejendommen har krav på tre måneders varsel, hvis der skal etableres adgang til lejemålene for at skifte vinduerne. Han tror ikke, at det bliver nødvendigt at genhuse lejerne, mens udskiftningen af vinduerne foregår.

Han har haft dialog med kommunen i foråret 2023 om, hvorvidt han kunne låne penge af kommunen til udskiftning af vinduerne, mod at lånet blev tinglyst i ejendommen. På møde nr. 2 meddelte kommunen, at det ikke var muligt. De talte herefter om, at han i foråret 2024 vil kunne søge om støttemidler fra en byfornyelsespulje. Det var først på det første møde med kommunen i foråret 2023, at han blev bekendt med, at kommunen nu ønsker vinduerne udført i ”gammel tysk stil” uden sprosser. Så vidt han har forstået, er det ikke et egentlig krav fra kommunen, men han kan lige så godt efterkomme kommunens ønsker. Han er ikke bekendt med, om der er noget galt med de nuværende vinduer udover materialevelaget.

A har supplerende forklaret, at det er vigtigt for kommunen, at bygningerne i Christiansfeld indre by fremstår i den oprindelige stil, og i den forbindelse er det meget vigtigt, at vinduerne er af malet træ. Han mener, at det siden 1994 har været et krav, at vinduerne skal være af træ. Han mener, at det var i 2005, at man begyndte at arbejde på, at Christiansfeld kunne komme på UNESCOs liste. Den seneste lokalplan blev udarbejdet i lyset af ønsket om at komme på UNESCOs liste. Han har for nylig været forbi tiltaltes ejendom og kunne konstatere, at vinduerne på tiltaltes ejendom stadig er af plast. Efter den nye lokalplan er det ikke tilstrækkeligt blot at udskifte plastvinduerne til træ, da sprosseinddelingen også skal ændres, så det passer til den oprindelige tyske byggestil. Efter hans opfattelse kan dette udledes af den gældende lokalplans pkt. 8.13.1. Han ved, at der i 2023

har været en dialog mellem kommunen og tiltalte, og der blev så sent som i sidste uge holdt et møde. Han har ikke selv været en del af denne dialog og kan derfor ikke oplyse nærmere herom. Han ved dog, at der er blevet talt om muligheden for at søge støttemidler fra en byfornyelsespulje. Kommunen er altid åben for at drøfte, hvad der er muligt inden for rammerne af lokalplanen, og vil gerne bruge byfornyelsesmidler til at hjælpe folk med at bevare den oprindelige byggestil.

Landsrettens begrundelse og resultat

Det er en forudsætning for at pålægge tvangsbøder for manglende opfyldelse af påbuddet af 21. oktober 2010, at påbuddet er lovligt og gyldigt. Spørgsmålet om lovligheden af påbuddets blev afgjort ved Vestre Landsrets ankedom af 16. januar 2014. Landsretten kan under denne sag om eventuel forhøjelse af tvangsbøderne ikke på ny tage stilling til lovligheden af det oprindelige påbud.

Det forhold, at lokalplan 1.132, som påbuddet relaterer sig til, i april 2013 blev ophævet og afløst af lokalplan 1311-41, der ud over kravet om, at vinduer skal udføres i træ, indeholder yderligere krav til udformningen af vinduer, kan ikke føre til et andet resultat. Det kan i den forbindelse heller ikke føre til et andet resultat, at tiltalte den 21. april 2022 har søgt om lovliggende dispensation under henvisning til den nye lokalplan 1311-41, eller at tiltalte nu er i dialog med Kolding Kommune om den nærmere udskiftning af vinduerne.

Af de grunde, som byretten har anført, tiltræder landsretten, at der er grundlag for at forhøje tvangsbøderne. Efter sagens omstændigheder finder landsretten dog, at tvangsbøderne skal forhøjes til 1.500 kr. pr. uge med virkning fra den 1. februar 2024.

Det tiltrædes med samme begrundelse, som byretten har anført, og under henvisning til § 17 i lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m.m. (lovbekendtgørelse nr. 608 af 6. september 1986), at der ikke fastsættes forvandlingsstraf for tvangsbøderne.

Med de anførte ændringer stadfæster landsretten dommen.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom stadfæstes med de ændringer, at tvangsbøderne forhøjes til 1.500 kr. pr.

påbegyndt uge med virkning fra den 1. februar 2024.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Erik P. Bentzen

Hanne Aagaard

Karen Laursen
(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg 10-10-2023

Jonna Bregendahl

retssekretær